

Между канона и традицията – локални версии на Мевлида сред турци сунити в Североизточна България

Бехрин Шопова

(Резюме)

Мевлидът е един от основните обредни комплекси в културата на турците в България. Практикува се от всички мюсюлмански общности. Възприема се като религиозен и е неизменна част от календарната и семейната обредност. Мевлидът се появява в суфитска среда, но скоро се превръща в елемент от традиционната обредност на мюсюлманите сунити. Статията проследява възникването и разпространението на ритуала. Съпоставя се изпълнението на Мевлид в джамийската практика с изпълнението му в традиционна селищна култура, като се разглеждат специфичните особености на ритуала, изпълняван в с. Горна Хубавка, Търговищко. Използването на различен от общоприетите практики текст, обособяването на конкретни месеци от религиозния календар за изпълнение на ритуала, включването на авторски песни, наследващи условието да са обвързани с личността на Пророка, както и изградените стереотипи на обредно поведение, формират локалната специфика на ритуала в селото. Анализът на Мевлида и неговите специфични локални характеристики дава възможност за опознаване на един много важен аспект от културата на турците сунити в България. Той разкрива механизмите на функциониране на така наречения „балкански ислям“, който в голяма степен се различава от традиционния висок пласт.

Ключови думи: Мевлид; ислямска култура; турски музикален фолклор; джамийска практика; религиозна музика

Бехрин Шопова
behrin@abv.bg